



IN MEMORIAM ALFRED KÖRBITZ.

---

Op 1 April 1937 is na langdurig lijden overleden de ook hier te lande zoo wel bekende Deutsche Orthodontist Dr. Alfred Körbitz, die een der eersten was die de moderne Orthodontie in Europa doceerde en wiens methoden reeds voor ongeveer dertig jaren algemeene bekendheid verkregen toen J. A. W. van Loon als een zijner leerlingen zijn Orthodontischen Cursus in gemakkelijk leesbaren vorm publiceerde.

Tot het laatst toe met hart en ziel zijn beroep toegedaan, bezocht hij nog het Congres te Weenen, waar zijn vele vrienden zich verheugden hem weer te zien.

Zijn verscheiden is een verlies voor de internationale Orthodontie!

NORD.

---

IN MEMORIAM PROF. DR. RUDOLF WINKLER.

---

Ternauwernood bereikte ons het bericht van het overlijden van Alfred Körbitz, aan wiens persoonlijkheid een woord van afscheid werd gericht door Prof. Winkler, of wij vernemen dat ook deze laatste op 13 April j.l. is heengegaan.

De Deutsche Orthodontie wordt zodoende wel zwaar getroffen, want de Frankforter hoogleeraar was de Voorzitter van de „Arbeitsgemeinschaft für zahnärztliche Orthopädie“.

Na Loos verliest Frankfort zodoende opnieuw een zijner zeer verdienstelijke docenten, die ook bij de vele Hollandsche collega's die het Frankforter instituut bezochten, goed bekend was.

NORD.

---

## EEN VOORBEELDIGE BEDRIJFS-TANDHEELKUNDIGE VOORZIENING IN ENGELAND.

In „The British Dental Journal” van 1 April geeft Levi een beschrijving op welke wijze het groote warenhuisbedrijf van Marks and Spencer Ltd., met filialen over geheel Engeland verspreid, ten behoeve van zijn talrijk personeel een organisatie in het leven heeft geroepen, waarvan alle leden kunnen gebruik maken voor het verkrijgen van goede tandheelkundige hulp. Wij ontleenen aan het artikel de volgende bijzonderheden :

De meerderheid van het personeel bestaat uit jonge meisjes van 18 tot 21 jaar, die niet voor ziekenfondsbehandeling krachtens de National Health Insurance Act in aanmerking komen en die niet in staat zijn tandheelkundige behandeling te bekostigen, behalve dan een extractie om van kiespijn bevrijd te worden.

Aanvankelijk was de opzet om een overeenkomst aan te gaan met ter plaatse gevestigde tandartsen voor behandeling, tegen de vergoedingen van de National Health Insurance, waarvan de kosten bestreden werden uit door de onderneming beschikbaar gestelde fondsen. Om de gebleken bezwaren van een groot aantal plaatselijke overeenkomsten te ondervangen werd later besloten om deze voorziening te reorganiseeren onder het rechtstreeksche toezicht van een tandarts. De allereerste moeilijkheid om een uniforme regeling te ontwerpen voor gemeenten, die over het geheele land verspreid zijn, werd ondervangen door één tandarts aan te stellen als tandheelkundig inspecteur met standplaats te Londen en daarnaast een aantal tandartsen over het geheele land, die elk belast zijn met de behandeling van de employé's in hun gebied, onder het algemeene toezicht van den inspecteur.

Elke tandarts is verplicht om in zijn eigen praktijk een aantal uren per week uitsluitend beschikbaar te zijn voor het personeel van de onderneming. Hij ontvangt een vast bedrag per uur arbeid en verleent daarvoor zijn diensten met alle aandacht en onderscheiding, zooals hij dat doet aan zijn particuliere patiënten. Hij behandelt niet meer dan één patiënt per half uur en ook niet langer, daar dit beschouwd wordt als de maximum tijd die een patiënt zin heeft om in den stoel door te brengen en tevens voldoende voor den tandarts om een gewone behandeling af te maken. Het stelsel van tijd-vergoeding steekt gunstig af tegen het systeem van een vast bedrag per verrichting, waardoor de tandarts het gevoel heeft, dat zijn bekwaamheid niet wordt ingeperkt door een ongelukkig systeem van stukwerk.

De tandheelkundig-inspecteur houdt toezicht door middel van



inspectiereizen en periodieke beraadslagingen, waarvan hij verslag uitbrengt aan de firma. Er wordt geen bijzondere waarde gehecht aan het statistisch resultaat; de hoedanigheid van het werk wordt van overwegend belang beschouwd.

Het technisch werk als gecentraliseerd met het oog op de kosten en eenvormigheid van materialen en wijze van uitvoering, geschiedt onder het rechtstreeksche beheer van den tandheelkundig-inspecteur. Deze werkwijze is bijzonder geschikt gebleken in de praktijk, in weerwil van eenige critiek bij de invoering. De firma was bereid om alle kosten van de tandheelkundige behandeling voor haar rekening te nemen, doch het werd wenschelijk geacht om alle patiënten een — zij het ook gering geldelijk aandeel in hun behandeling te doen dragen. Hiervoor werd een regeling gemaakt op minimale basis met kleine wekelijksche termijnen.

De deelneming aan de voorziening is vrijwillig. Een lijst van hen die behandeling verlangen wordt in elk warenhuis bijgehouden in den vorm van een rooster, waarvan geregeld afschriften aan de tandartsen toegezonden worden. Deze maken dan een afspraak voor behandeling, die met de verschillende factoren rekening houdt. De zittingen worden normaal aldus geregeld, dat zij vallen in den vrijen halve-dag, maar voor dringende gevallen worden de patiënten ook wel op een ander uur besteld. Opgemerkt wordt, dat de bedienden nooit beboet worden voor den tijd, die zij tengevolge hiervan verzuimen.

Een verrassend groot aantal employé's heeft van de regeling geprofiteerd en bijna onmiddellijk na de invoering waren er lange wachtlijsten. Hoewel een dergelijk éclatant resultaat lastig was, deed het werkelijk aangenaam aan om de groote waardeering te zien van het personeel voor hetgeen te zijnen behoeve werd gedaan. De employé's bleken zeer gunstig te reageeren op de sfeer van een praktijk van goed gehalte, waren stipt op tijd, zagen er uiterlijk zeer verzorgd uit en schikten zich algeheel naar de eischen van de behandeling.

De regeling werkt ruim een jaar en is geleidelijk uitgebreid over al de filialen van de onderneming. Momenteel zijn elf tandartsen er aan verbonden, die stuk voor stuk buitengewoon tevreden zijn over de voorwaarden waaronder gewerkt wordt. Er is door de professie eenige critiek uitgeoefend over de groeiende tendenz om den vrijen practicus uit te schakelen door het aanstellen van bezoldigde tandartsen. Bij bovengenoemde regeling is er naar gestreefd om zoowel voor de patiënten als voor de tandartsen de voordeelen van de particuliere praktijk in stand te houden en tevens eenige van haar bezwaren daarbij te ontgaan." B.

ZESDE CONGRES DER ARPA INTERNATIONALE  
TE KOPENHAGEN

Uit het voorloopige programma blijkt, dat in de openingszitting op Maandag 16 Augustus a.s. in de feestzaal der universiteit te Kopenhagen Prof. Siegmund uit Kiel een toespraak zal houden over „Rückblicke und Ausblicke über die Entwicklung des Parodontoseproblems”.

Verder zullen tal van artsen en tandartsen uit België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Tsjecho-slowakije, Vereenigde Staten, Zweden en Zwitserland voordrachten houden. Onder hen treffen wij de namen van tal van vooraanstaande mannen, waaronder de beroemde patholoog-anatoom Askanazy uit Genève.

De ondergeteekende zendt na aanvraag het uitvoerig programma van het Congres en is gaarne bereid nadere inlichtingen te geven over de reis, het verblijf, enz.

Dr. E. SANDERS,  
re secretaris  
Ned. Arpa

VIII. DEUTSCHER ZAHNAERZTETAG

Wij ontvingen het verzoek van de Congresleiding van de „*Deutscher Zahnärztetag*” het volgende te willen bekend maken:

VIII. Deutscher Zahnärztetag in Verbindung mit der 74. Tagung der Deutschen Gesellschaft für Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde in Düsseldorf vom 31. Juli bis 4. August 1937.

Das Hauptthema der wissenschaftlichen Tagung lautet: „*Chirurgie und chirurgische Orthopädie des Mundes, der Kiefer und der Zähne.*” Der Jahrespräsident Prof. Lindemann, Düsseldorf, wird die Verhandlungen mit einem Uebersichtsvortrag über den gegenwärtigen Stand der Kieferchirurgie eröffnen. Es folgen Berichte und Ergänzungsvorträge zum Hauptthema, und zwar werden berichten Prof. Lindemann über die Behandlung der Gaumenspalten, Prof. Axhausen, Berlin, über die Aufgaben des Zahnarztes in der Wehrchirurgie, Prof. Hauberrisser, Erlangen, über odontogene Ostitiden. Unter den Ergänzungsvorträgen sind besonders zu erwähnen: „Die Strahlenbehandlung der malignen Tumoren des Mundkiefergebietes” (Schreuss, Düsseldorf) und „Das Röntgenstereoverfahren in der Kieferheilkunde” (Köhnlé, Düsseldorf). Weitere



größere Vorträge sind vorgesehen: Aus der Rüdlin'schen Schule, München, über „Die Beziehungen der Lippen- und Kieferspalten zum Erbgesetz“, von Prof. Wiertz, München über „Die Bedeutung der Ernährung für die Volksgesundheit“, von Herrn Oberst des Generalstabes Loeb, Berlin, über „Die Bedürfnisse der Praxis hinsichtlich des Vier-Jahresplanes“. Außer den Berichten und Vorträgen zum Hauptthema finden folgende Sitzungen der verschiedenen Arbeitsgemeinschaften statt: In der Arbeitsgemeinschaft für Kariesforschung und Kariesbekämpfung wird Prof. Schröder-Berlin, über den gegenwärtigen Stand der *Kariesverhütung* berichten. Im Zusammenhang mit dieser Frage werden die neuesten Ergebnisse der *Ernährungsforschung* mitgeteilt. Auch die Gebiete der *Jugendzahnpflege* sowie *Naturheilverfahren* werden in Sondersitzungen eingehend behandelt. In der Arbeitsgemeinschaft für Prothetik und Werkstoffkunde wird u.a. über *neuzeitliche Werkstoffe*, in der Arbeitsgemeinschaft für Kieferorthopädie über *typische Fälle aus der orthodontischen Praxis* berichtet. Die Arbeitsgemeinschaft für Zahnerhaltungskunde hat die Themen „*Pulpa und Wurzelbehandlung*“ und „*Füllungsmethoden*“ gewählt. Ferner halten Tagungen die Arbeitsgemeinschaft für dentale Anatomie und Pathologie. Hier sind auch Vorträge über „Die Osteomyelitis im Kleinkindalter“ vorgesehen; endlich tagt auch die Arbeitsgemeinschaft für Parodontoseforschung.

An *gesellschaftlichen Veranstaltungen* ist vorgesehen: am 30. Juli abends eine *zwanglose Begrüßung* im Shadow-Keller, am 31. Juli ein *Bankett im Rheingoldsaal*, zu dem die Stadt Düsseldorf eine Anzahl *ausländischer Gäste* (etwa 300) einzuladen beabsichtigt, am 1. August ein *Lustiger Abend am Rhein* in den Rheiterrassen, am 2. August Besuch der Ausstellung „*Schaffen des Volk*“, am 3. August Ausflüge und Werkbesichtigungen u.a. der Krupp'schen Zahnklinik in Essen und der I. G. Farben-Werke in Leverkusen.

*Ausländische Teilnehmer*, die ihren Aufenthalt in Deutschland auf wenigstens 7 volle Tage ausdehnen wollen, erhalten durch die Reisebüros der Firma Wagons-Lits Cook bei Bestellung von Fahrscheinen für die Reise auf deutschen Bahnen eine *Ermäßigung von 60%*. Ueber die Beschaffung von *Registermark* erhalten sie ebenfalls bei den Reisebüros sowie bei ihren Banken Auskunft. Anfragen und Bestellungen von Teilnehmerkarten sind an die *Geschäftsstelle des VIII. Deutschen Zahnärztetages*, Düsseldorf, Königsallee 58/I, zu richten.